

10 NĂM THỰC HIỆN QUYẾT ĐỊNH 217-QĐ/TW VỀ GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VÀ CÁC ĐOÀN THỂ CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI ở tỉnh Đắk Lắk

TS TRẦN VĂN PHƯƠNG
Học viện Chính trị khu vực III

1. Quán triệt, triển khai thực hiện các quy định của Trung ương về giám sát, phản biện xã hội vào thực tiễn địa phương

Đắk Lắk là một tỉnh thuộc vùng Tây Nguyên, có diện tích tự nhiên 13.125,37 km², dân số hơn 1,9 triệu người, với 47 dân tộc, trong đó dân tộc thiểu số chiếm khoảng 30% dân số của tỉnh. Toàn tỉnh có 15 đơn vị hành chính cấp huyện và 184 đơn vị hành chính cấp xã. Thực hiện chỉ đạo của Bộ Chính trị về việc tổ chức thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12-12-2013 về *Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội*, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Đắk Lắk đã ban hành kế hoạch phổ biến, quán triệt và thực hiện. Cùng với đó, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã cụ thể hóa Quyết định 218-QĐ/TW, ban hành Quyết định số 1343-QĐ/TU, ngày 31-10-2014 về *trách nhiệm tiếp thu góp ý của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp*. Quyết định của Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã quy định rõ nhiều vấn đề về nguyên tắc tiếp nhận, xử lý, tiếp thu ý kiến góp ý của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (MTTQVN), các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân; trách nhiệm của tổ chức đảng, chính quyền, các cơ quan và cá nhân cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức trong việc tiếp nhận, xử lý; quy trình xử lý, tiếp thu ý kiến đóng góp và trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong việc phân phối kết quả tiếp thu đóng góp. Đây là văn bản quan trọng tạo cơ sở chính trị để MTTQVN và các tổ chức

chính trị - xã hội tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, giám sát, phản biện xã hội (GS, PBXH). Sau khi ban hành, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã chỉ đạo cấp ủy, chính quyền, MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp triển khai thực hiện.

Song song với việc cụ thể hóa quy định, hướng dẫn, cấp ủy, chính quyền, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp tập trung chuẩn bị các điều kiện, nguồn lực để thực hiện các quy định đã đề ra. Trước hết, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quán triệt quy chế của Bộ Chính trị, các văn bản của trung ương, MTTQVN, Ban Dân vận Trung ương và của Tỉnh ủy¹ để nâng cao nhận thức, tạo sự thống nhất của cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và đồng thuận của Nhân dân trong thực hiện công tác GS, PBXH. Cấp ủy, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội phân công, bố trí cán bộ phụ trách, tham mưu về công tác GS, PBXH; Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành nghị quyết quy định về kinh phí cho hoạt động GS, PBXH của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội². Thực hiện vai trò, trách nhiệm của MTTQVN và các tổ chức chính trị xã hội theo Quyết định 217-QĐ/TW, Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp xây dựng chương trình, kế hoạch, hướng dẫn triển khai thực hiện công tác GS, PBXH. Chính quyền các cấp phối hợp với MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội thống nhất xây dựng chương trình, kế hoạch GS, PBXH; đồng

thời, chỉ đạo các cơ quan cấp tỉnh và các địa phương có liên quan phối hợp và tạo điều kiện thuận lợi để các đoàn giám sát thực hiện nhiệm vụ.

2. Những kết quả đạt được và một số hạn chế, nguyên nhân

2.1. Kết quả đạt được

Mười năm thực hiện Quyết định 217-QĐ/TW, công tác GS, PBXH của MTTQVN và các tổ chức trị - xã hội các cấp ở tỉnh Đắk Lắk đã đạt được kết quả như sau:

* Về công tác giám sát

Từ năm 2013 - 2021, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh đã tổ chức được 31 cuộc giám sát độc lập, trong đó Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN tỉnh chủ trì thực hiện 13 cuộc, các tổ chức chính trị - xã hội chủ trì thực hiện 18 cuộc. Bên cạnh đó, MTTQVN tỉnh còn phối hợp với HĐND tỉnh, Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh, Ban Dân vận Tỉnh ủy và Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh thực hiện 60 cuộc giám sát³. Ngoài ra, Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN tỉnh còn phân công cán bộ, công chức tham gia phối hợp giám sát với các tổ chức chính trị - xã hội. Năm 2022, mặc dù tình hình dịch Covid -19 vẫn còn diễn biến phức tạp ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ GS, PBXH nhưng MTTQVN tỉnh đã nỗ lực khắc phục khó khăn để hoàn thành kế hoạch đề ra, trong năm đã tổ chức được 9 cuộc giám sát.

Đối với cấp huyện, với phương châm “vừa làm, vừa rút kinh nghiệm”, từ năm 2013 - 2021 Ủy ban MTTQVN các huyện, thành phố, thị xã đã tổ chức được 149 cuộc giám sát độc lập. Ở cấp xã, Ủy ban MTTQVN của 184 xã, phường, thị trấn đã chủ trì được 1.835 cuộc giám sát độc lập thông qua hoạt động giám sát của Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng.

Nội dung các cuộc giám sát rất đa dạng, phong phú trên nhiều lĩnh vực, bám sát với việc thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật, chương trình của Nhà nước tại địa phương, những vấn đề nhân dân quan tâm, bức xúc.

* Về công tác phản biện xã hội

Từ năm 2013 - 2022, Ủy ban MTTQVN tỉnh Đắk Lắk đã tổ chức được 07 hội nghị phản biện đối với các dự thảo rất quan trọng trên nhiều lĩnh vực của địa phương. Điều đáng quan tâm mặc dù Bộ

Chính trị mới ban hành Quy chế nhưng MTTQVN tỉnh đã nhanh chóng triển khai tổ chức hội nghị phản biện Dự thảo *Dự án điều chỉnh, bổ sung Quy hoạch phát triển giao thông vận tải tỉnh Đắk Lắk đến năm 2020 và định hướng đến năm 2030* (ngày 19-02-2014). Theo đánh giá của Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN tỉnh hội nghị phản biện đã có những đóng góp quan trọng vào việc hoàn thiện dự thảo văn bản: “Hội nghị đã thu nhận nhiều ý kiến quan trọng và bổ ích, góp phần cho dự án hoàn chỉnh hơn”⁴. Năm 2020, Ủy ban MTTQVN tỉnh tiếp tục tổ chức hội nghị phản đối với dự thảo Báo cáo chính trị trình Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025. Năm 2022, qua tổng kết công tác GS, PBXH giai đoạn 2013 - 2021, rút kinh nghiệm của những năm trước Ủy ban MTTQVN tỉnh đã có sự quan tâm hơn đối với công tác PBXH. Trong năm đã tổ chức được 5 cuộc PBXH đối với các dự thảo văn bản: Dự thảo *Đề án phát triển bền vững ngành hàng cây ăn quả đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*; Dự thảo *Đề án chuyển đổi số trong lĩnh vực nông nghiệp*; Dự thảo *Đề án phát triển cà phê bền vững tỉnh Đắk Lắk*; Dự thảo *Quyết định quy định mức độ khôi phục lại tình trạng ban đầu của đất trước khi vi phạm đối với từng loại vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai và Quy hoạch tỉnh Đắk Lắk thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn 2050*.

Ở cấp huyện, từ 2013 - 2021, MTTQVN các huyện, thành phố, thị xã đã tổ chức được 42 hội nghị phản biện, trong đó có những hội nghị phản biện đối với dự thảo văn bản rất quan trọng của địa phương như Hội nghị phản biện Dự thảo *Nghị quyết về xây dựng nếp sống văn minh đô thị trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột giai đoạn 2017 - 2020, định hướng đến năm 2025*; hội nghị phản biện Dự thảo *Kế hoạch về phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh - quốc phòng thành phố Buôn Ma Thuột 5 năm giai đoạn 2016 - 2020*; hội nghị phản biện Dự thảo *Báo cáo chính trị trình Đại hội Đảng bộ cùng cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025*.

Qua 10 năm thực hiện Quyết định 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị cho thấy cấp ủy, chính quyền, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp ở tỉnh Đắk Lắk đã quan tâm triển khai thực hiện quy chế của Bộ Chính trị, các văn bản của Ủy ban Trung ương MTTQVN,

các tổ chức chính trị - xã hội ở trung ương về công tác GS, PBXH. MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội đã xây dựng chương trình, kế hoạch hướng dẫn triển khai thực hiện. Đồng thời, chú trọng công tác kiểm tra và đã kịp thời chỉ ra những hạn chế, thiếu sót trong hoạt động GS, PBXH, qua đó nâng cao nhận thức, trách nhiệm của Ban Thường trực MTTQVN các cấp, Ban Chấp hành các tổ chức chính trị - xã hội trong triển khai thực hiện nhiệm vụ GS, PBXH. Hoạt động giám sát ngày càng đi vào nề nếp và chuyên nghiệp hóa, các hình thức giám sát thực hiện đúng chức năng, lựa chọn các nội dung giám sát sát với đời sống kinh tế - xã hội và sự quan tâm, bức xúc của Nhân dân. Thông qua giám sát, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội đã phát hiện nhiều vấn đề bất cập, hạn chế trong công tác quản lý nhà nước trên nhiều lĩnh vực và đã có những kiến nghị với các cơ quan, đơn vị tiếp thu, điều chỉnh, khắc phục.

2.2. Một số hạn chế và nguyên nhân

Bên cạnh những kết quả đạt được, qua tổng kết thực tiễn cho thấy công tác GS, PBXH của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội theo Quyết định 217-QĐ/TW ở Đắk Lắk vẫn còn một số hạn chế. Nhìn chung MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp chưa chủ động, tích cực thực hiện nhiệm vụ GS, PBXH; hoạt động GS, PBXH chưa thực sự bài bản, nội dung, chất lượng chưa cao. Theo thống kê, giai đoạn 2013 - 2021, Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN tỉnh mới chỉ chủ trì tổ chức được 13 cuộc giám sát độc lập và như vậy bình quân mỗi năm chỉ thực hiện được 1,3 cuộc. Nhiều năm liền MTTQVN chỉ chủ trì tổ chức được 1 đến 2 cuộc giám sát; mỗi tổ chức chính trị - xã hội chỉ chủ trì tổ chức được 01 cuộc giám sát như năm 2015, MTTQVN tỉnh tổ chức 01 cuộc giám sát; năm 2018, MTTQVN tỉnh chủ trì 01 cuộc giám sát và mỗi tổ chức chính trị - xã hội (Đoàn Thanh niên, Hội Cựu chiến binh, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh) chủ trì tổ chức được 01 cuộc giám sát; trong ba năm liền tiếp (2019, 2020 và 2021), mỗi năm MTTQVN tỉnh chủ trì được 02 cuộc giám sát và 5 tổ chức chính trị - xã hội, mỗi tổ chức chỉ chủ trì tổ chức được 01 cuộc giám sát. Ở cấp huyện, từ năm 2013 - 2021, MTTQVN của 15 huyện, thành phố, thị xã chỉ tổ chức 149 cuộc giám sát độc lập và như vậy bình quân mỗi năm MTTQVN cấp huyện chỉ tổ chức được gần

01 cuộc giám sát độc lập. Ở cấp xã cũng tương tự, MTTQVN của 184 xã, phường, thị trấn đã chủ trì tổ chức được 1.835 cuộc giám sát độc lập, như vậy bình quân mỗi năm MTTQVN cấp xã chỉ chủ trì tổ chức được gần 01 cuộc giám sát độc lập. Nhiều nơi còn lúng túng trong việc lựa chọn nội dung giám sát nên không triển khai thực hiện được nhiệm vụ.

Qua thống kê cho thấy, số lượng hội nghị PBXH đã được tổ chức chưa nhiều. Từ năm 2013 - 2021, MTTQVN tỉnh chỉ tổ chức được 02 hội nghị PBXH. Ở cấp huyện, với 15 huyện, thành phố, thị xã nhưng chỉ tổ chức được 42 hội nghị phản biện và như vậy bình quân mỗi năm mỗi huyện, thành phố, thị xã chỉ tổ chức được 0,28 hội nghị phản biện. Ở cấp xã, chưa tổ chức được hội nghị phản biện, chủ yếu thực hiện bằng hình thức góp ý dự thảo văn bản. Trong thực hiện công tác GS, PBXH, một số cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị chưa quan tâm phối hợp và tạo điều kiện để MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện nhiệm vụ; nhiều đề xuất, kiến nghị của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội chưa được chính quyền quan tâm xem xét, giải quyết và phản hồi thỏa đáng.

* Những hạn chế nêu trên là do một số nguyên nhân cơ bản sau:

Một là, công tác tuyên truyền, quán triệt Quy chế của Bộ Chính trị về GS, PBXH và các văn bản hướng dẫn triển khai thực hiện trong các cấp ủy đảng, chính quyền, MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội, cán bộ, đảng viên và trong nhân dân chưa thường xuyên, sâu rộng. Chính những hạn chế, bất cập này đã làm cho một số cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên, công chức, đoàn viên, hội viên, nhân dân và ngay cả MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội ở một số nơi nhận thức chưa đầy đủ, sâu sắc về nội dung quy chế và các văn bản hướng dẫn của trung ương, của tỉnh ủy; về mục đích, ý nghĩa của GS, PBXH; về vai trò, vị trí của MTTQVN trong hệ thống chính trị, quyền và trách nhiệm của MTTQVN trong công tác GS, PBXH; trách nhiệm của cấp ủy trong lãnh đạo, chỉ đạo và trách nhiệm của chính quyền trong phối hợp với MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội để thực hiện công tác GS, PBXH.

Hai là, đội ngũ cán bộ của MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm

vụ GS, PBXH. Biên chế cán bộ của Mặt trận quá mỏng về số lượng trong khi nhiệm vụ GS, PBXH rất nhiều. Cán bộ MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội ít được quan tâm đào tạo chuyên sâu về chuyên môn, nghiệp vụ, vì thế trình độ, năng lực, kỹ năng chưa đáp ứng được yêu cầu công tác GS, PBXH. Trong thực hiện nhiệm vụ, MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội ở nhiều địa phương chưa chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch GS, PBXH, còn nề nang, ngại va chạm, né tránh; chưa theo đuổi đến cùng việc giải quyết các kiến nghị sau GS, PBXH của cơ quan, tổ chức.

Ba là, nguồn lực, điều kiện bảo đảm cho hoạt động GS, PBXH còn hạn chế, nhất là ở cấp cơ sở. Hiện nay kinh phí chi cho hoạt động GS, PBXH thực hiện theo Nghị quyết số 29/2017/NQ-HĐND, ngày 11-10-2017 của Hội đồng nhân dân tỉnh. Tuy nhiên, qua thực hiện cho thấy với mức chi như nghị quyết quy định chưa phù hợp với thực tế, vì thế không động viên, khuyến khích cán bộ toàn tâm, toàn ý cho công tác GS, PBXH.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp ở tỉnh Đắk Lắk

Thứ nhất, tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, quán triệt sâu rộng Quyết định 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị, Chỉ thị số 18-CT/TW của Ban Bí thư về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và các văn bản có liên quan.

Sở dĩ cần phải tiếp tục tuyên truyền, quán triệt những văn bản nêu trên nhằm nâng cao nhận thức cho các tổ chức và cá nhân trong hệ thống chính trị, các tầng lớp nhân dân nắm vững các quy định, hướng dẫn; hiểu được mục đích, ý nghĩa của GS, PBXH; chức năng, nhiệm vụ của MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội; trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và của MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện quy định của Đảng. Trên cơ sở đó tạo sự thống nhất, đồng thuận và nâng cao trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, sự phối hợp của chính quyền, hướng dẫn triển khai thực hiện của MTTQVN, các tổ chức

chính trị - xã hội và sự tham gia của Nhân dân trong công tác GS, PBXH.

Để khắc phục những hạn chế trong công tác tuyên truyền, cấp ủy, chính quyền và nhất là MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp ở địa phương cần chú ý mấy vấn đề sau: Công tác tuyên truyền, quán triệt các văn bản phải thiết thực, không hình thức, phô trương, không chạy theo phong trào, thành tích mà tiến hành từng bước, lấy hiệu quả làm mục tiêu. Nội dung tuyên truyền phải được biên tập sao cho dễ hiểu, dễ tiếp thu và dễ thực hiện; phải cụ thể, ngắn gọn, phù hợp với khả năng tiếp nhận, điều kiện tiếp cận thông tin của từng địa phương, nhóm người. Với đồng bào dân tộc thiểu số cần sử dụng ngôn ngữ của đồng bào để họ tiếp thu được nội dung tuyên truyền. Hình thức tuyên truyền cần đa dạng hóa nhiều hình thức như thông qua các hội nghị, sinh hoạt của các tổ chức; sử dụng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên; mở các lớp bồi dưỡng, tập huấn; tuyên truyền trên báo chí, phát thanh - truyền hình, công thông tin điện tử của địa phương, các website của các cơ quan MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội; phát huy vai trò tuyên truyền của người có uy tín trong các dân tộc, tôn giáo; tuyên truyền thông qua hoạt động của các tổ chức tự quản ở thôn, buôn, làng, tổ dân phố; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về nội dung các văn bản. Đặc biệt, cần biết khai thác, phát huy hiệu quả các nền tảng mạng xã hội như Zalo, Facebook, Youtube...; sử dụng hình thức tuyên truyền bằng infographic để tạo sự sinh động, súc tích, hấp dẫn và thu hút đối với cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên và nhân dân trong quá trình tiếp cận thông tin.

Đi cùng với việc tuyên truyền về các quy định, chỉ thị, hướng dẫn, chính sách, pháp luật, cần phải tuyên truyền về những mô hình, điển hình, những cách làm hay, sáng tạo mang lại hiệu quả, những kinh nghiệm có giá trị trong thực hiện Quyết định 217-QĐ/TW. Đồng thời, phải đẩy mạnh đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch, những phân tử xấu xuyên tạc chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật và những kết quả đạt được trong thực tế về công tác GS, PBXH của địa phương.

Thứ hai, nâng cao trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp và tạo điều kiện thuận lợi của các cấp ủy đảng, chính quyền các cấp.

Ban Thường vụ cấp ủy tập trung lãnh đạo Đảng đoàn MTTQVN, Đảng đoàn các tổ chức chính trị - xã hội, Ủy ban MTTQVN các cấp quán triệt các chủ trương, quy định của trung ương, kịp thời cụ thể hóa các văn bản để triển khai thực hiện trong hệ thống mặt trận, đoàn thể. Tiếp tục hoàn thiện các quy trình GS, PBXH; xây dựng chương trình, kế hoạch GS, PBXH và hướng dẫn, kiểm tra cấp dưới quán triệt thực hiện.

Hàng năm, Ban Thường vụ cấp ủy cùng cấp cho ý kiến về chương trình, kế hoạch GS, PBXH của MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội để triển khai thực hiện. Ban thường vụ cấp ủy chỉ đạo xây dựng và ban hành quy định cụ thể về quy trình, trách nhiệm trả lời, giải quyết kiến nghị của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội sau GS, PBXH; chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền khẩn trương, nghiêm túc giải quyết các kiến nghị sau GS, PBXH của MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội. Kiên quyết xử lý đối với tổ chức và cá nhân có trách nhiệm không tiếp thu, giải trình những ý kiến, kiến nghị xác đáng của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội.

Quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ GS, PBXH hiện nay. Cấp ủy, chính quyền địa phương cần có cơ chế để sử dụng các chuyên gia, nhà khoa học có uy tín trên địa bàn miền Trung - Tây Nguyên tham gia công tác PBXH.

Đảm bảo các điều kiện, nguồn lực kinh phí, cung cấp đầy đủ, kịp thời các văn bản, báo cáo, quy hoạch, dự án, đề án, chương trình... có liên quan đến nội dung GS, PBXH để MTTQVN, các tổ chức chính trị - xã hội, Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng thực hiện nhiệm vụ theo kế hoạch đề ra. Bên cạnh đó còn phải công khai, minh bạch thông tin, tạo điều kiện tối đa cho nhân dân thực hiện quyền tiếp cận thông tin theo quy định của pháp luật để nhân dân tham gia góp ý, giám sát.

Thứ ba, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ giám sát và phản biện xã hội.

Lựa chọn, bố trí cán bộ làm công tác mặt trận, đoàn thể phải là những người tâm huyết, nhiệt tình với công việc, có uy tín, có trình độ, năng lực, có bản

lĩnh vững vàng, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm trước Đảng, trước Nhân dân; không đưa cán bộ đã bị xử lý kỷ luật về cơ quan mặt trận, đoàn thể. Quan tâm lựa chọn cán bộ dân tộc thiểu số có trình độ, năng lực và uy tín làm cán bộ mặt trận, đoàn thể.

Tăng cường bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ mặt trận, đoàn thể nắm vững quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, thành thạo về kỹ năng GS, PBXH.

Nâng cao chất lượng hoạt động của các hội đồng tư vấn, ban tư vấn để tham mưu, tư vấn cho Ủy ban MTTQVN trong công tác GS, PBXH. Phát huy vai trò của các nhà khoa học, nhà quản lý, các nhân sĩ, trí thức, doanh nhân, người có kinh nghiệm thực tiễn, người có uy tín trong các dân tộc, tôn giáo tham gia GS, PBXH.

Thứ tư, phát huy tính chủ động, sáng tạo của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác giám sát và phản biện xã hội.

MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp cần bám sát nhiệm vụ của địa phương, cơ quan, ban, ngành, nắm bắt dư luận xã hội, phản ánh của cơ quan báo chí và những vấn đề nhân dân quan tâm, bức xúc để xây dựng chương trình, kế hoạch GS, PBXH hàng năm. Tăng cường phối hợp, hiệp thương thống nhất hành động giữa các tổ chức thành viên trong xây dựng, thực hiện chương trình, kế hoạch; chủ động phối hợp chặt chẽ với chính quyền, các ban, ngành trong thực hiện nhiệm vụ GS, PBXH. Trong quá trình thực hiện phải bám sát tình hình thực tiễn, kịp thời điều chỉnh, bổ sung những vấn đề mới phát sinh.

Lựa chọn nội dung GS, PBXH cần có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào những nội dung cơ bản, thiết thực, sát với thực tế; có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển của địa phương, cơ quan, đơn vị; những vấn đề liên quan đến sự trong sạch, vững mạnh của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền; những vấn đề liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân.

Nâng cao chất lượng các ý kiến, kiến nghị, phản biện của MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội để thuyết phục đối tượng được giám sát và các cơ quan, tổ chức có dự thảo phản biện cũng như cộng đồng xã hội.

Xem tiếp trang 51

được quy định rõ, tuy nhiên vai trò của Tòa án vẫn còn khá mờ nhạt. Đặc biệt, trong TTKC thì hoàn toàn chưa có quy định cụ thể nào. Vì vậy, nên cần nhắc bổ sung các quy định trong các luật chuyên ngành về TTKC để thể hiện rõ vai trò giám sát của tòa án đối với hoạt động của Chính phủ và Quốc hội. Những quy định này sẽ góp phần tạo nên một cơ chế bảo vệ tư pháp mạnh mẽ, đủ để giám sát, bảo đảm tính dân chủ trong TTKC.

Thứ ba, quy định cụ thể về các biện pháp tòa án có thể áp dụng trong TTKC để duy trì hoạt động xét xử, đảm bảo thực hiện quyền tư pháp

Trong TTKC, các điều kiện về chính trị, xã hội, cơ sở vật chất để đảm bảo cho công tác xử sẽ bị ảnh hưởng, thế nên tòa án phải áp dụng các biện pháp hợp để có thể duy trì hoạt động của mình, để bảo vệ pháp luật, bảo vệ công lý, quyền con người, quyền công dân. Thế nên, cần thiết phải bổ sung những quy định nhằm đa dạng hóa phương thức xét xử của tòa án, giúp hoạt động của tòa án linh hoạt hơn, hiệu quả hơn, qua đó nâng cao tính minh bạch trong hoạt động tố tụng của tòa án, tạo đòn bẩy thúc đẩy quá trình giải quyết vụ việc, vụ án được nhanh chóng, thuận lợi hơn cho đương sự trong TTKC. Cụ thể, cần quy định cụ thể về các biện pháp như sau: (1) tạm hoãn hoạt động xét xử trong thời hạn công bố TTKC; (2) di chuyển tạm thời địa điểm xét xử đến nơi có đủ điều kiện xét xử và (3) thực hiện hoạt động xét xử theo phương thức trực tuyến. Các biện pháp này sẽ góp phần giúp người dân, doanh nghiệp thực hiện kịp thời, hiệu quả

hơn các quyền trong lĩnh vực tư pháp của mình; giúp giảm thiểu rủi ro; giúp họ chủ động hơn trong lao động, hoạt động sản xuất kinh doanh để duy trì sự đóng góp vào nền kinh tế.

1. Nguyễn Đăng Dung: *Tình trạng khẩn cấp theo quy định của Hiến pháp và Công ước*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp, 18 (418), 2020.

2. Trương Hồng Quang, Trần Việt Long, Nguyễn Tài Phương: *Một số vấn đề lý luận về pháp luật tình trạng khẩn cấp*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp số 08 (456), 2022.

3. Đào Trí Úc: *Giáo trình Nhà nước pháp quyền*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, 2015, tr.195.

4. Phạm Thị Hồng Đào: *Quyền tư pháp và thực hiện quyền tư pháp theo Hiến pháp năm 2013*, 2016, <https://moj.gov.vn/qt/cacchuyenmuc/ctv/news/Pages/tin-hoat-dong.aspx?ItemID=152>.

5. Lê Thanh Hoàn: *Tòa án quốc gia trên thế giới xét xử trực tuyến trong thời kỳ Covid-19*, 2021, <https://daibieunhandan.vn/nghi-vien-the-gioi-viet-nam-va-the-gioi/Toa-an-quoc-gia-tren-the-gioi-xet-xu-truc-tuyen-trong-thoi-ky-Covid19-i276409/>.

6. Dũng Trung Toàn: *Năm 2021, số vụ việc được Tòa án giải quyết giảm do ảnh hưởng dịch Covid-19*, 2021, <https://nhandan.vn/nam-2021-so-vu-viec-duoc-toa-an-giai-quyet-giam-do-anh-huong-dich-covid-19-post670771.html>.

7. Lưu Văn Quảng: *Bàn về cơ chế kiểm soát quyền lực nhà nước ở Việt Nam hiện nay*, Tạp chí Cộng sản, 2020, <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/ng-hien-cu/-/2018/817167/ban-ve-co-che-kiem-soat-quyen-luc-nha-nuoc-o-viet-nam-hien-nay.aspx>.

8, 9. Nguyễn Mai Anh: *Tình trạng khẩn cấp và vấn đề bảo đảm dân chủ trong tình trạng khẩn cấp*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp, 12 (460), 2022.

10 NĂM THỰC HIỆN QUYẾT ĐỊNH 217-QĐ/TW...

Tiếp theo trang 74

MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp cần tăng cường theo dõi, giám sát việc tiếp thu, giải trình và khắc phục những hạn chế, khuyết điểm, thiếu sót của các cơ quan, tổ chức đã được chỉ ra qua GS, PBXH; kịp thời báo cáo với cấp ủy, chính quyền để có sự chỉ đạo và phải kiên trì theo đuổi đến cùng việc giải quyết ý kiến, kiến nghị đã được nêu ra.

1. Từ năm 2013 - 2021, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp tỉnh và cấp huyện đã tổ chức 170 hội nghị cho 14.200 lượt cán bộ là ủy viên Ủy ban MTTQVN và Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN các cấp trong tỉnh để quán triệt, triển

khai các Quyết định và các văn bản chỉ đạo của Bộ Chính trị, hướng dẫn của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Kế hoạch của Tỉnh ủy.

2. Nghị quyết số 29/2017/NQ-HĐND ngày 11-10-2017 của Hội đồng nhân tỉnh quy định nội dung, mức chi hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội của địa phương.

3, 4. Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đắk Lắk: *Kết quả thực hiện quy định về giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk (giai đoạn 2013 - 2021)*.